

Koszalin, dnia 6 października 2020 r.

OA-I-1.0003.34.2020.MK

Pani
BOGUMIŁA TIECE
Radna Rady Miejskiej
w Koszalinie

Odpowiadając na Pani interpelację zgłoszoną na sesji Rady Miejskiej w dniu 17 września 2020 r. w sprawie dzikich zwierząt na terenie Miasta informuję:

Wykonywanie interwencji do zwierząt dzikich nie jest zadaniem własnym gminy. Poniżej objaśnię dlaczego w Mieście obecnie zaprzestano leczenia rannych dzików i gołębi miejskich. Do zakresu działania gminy należą sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Wymagania dla podmiotów wykonujących zadania związane z ochroną zwierząt, ustawodawca określił w kilku ustawach: o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2020 r., poz. 638), o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r., poz. 55 ze zm.), o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r., poz. 1421), Prawie łowieckim (Dz. U. z 2020 r., poz. 1683) oraz Prawie o ruchu drogowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 110 ze zm.).

Podmiotami uprawnionymi do wykonywania interwencji do zwierząt dzikich są: organizacje i fundacje broniące praw zwierząt, ośrodki rehabilitacji zwierząt, przychodnie i lecznice dla zwierząt, gabinety weterynaryjne, Polski Związek Łowiecki do zwierzyny łownej oraz dodatkowo funkcjonariusze Policji lub Straży Miejskiej w zakresie bezpieczeństwa dróg publicznych. Wymienione podmioty zawsze współdziałają z zawodowymi lekarzami weterynarii. Każdy z wymienionych podmiotów, w ramach udzielonych kompetencji winien posiadać stosowne upoważnienia lub zezwolenia od Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Powiatowego Inspektoratu Weterynarii, wyłączając z tego funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej. W przypadku Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wymagane jest uzyskanie zgody na utworzenie i prowadzenie ośrodka rehabilitacji zwierząt, w przypadku Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska uzyskanie zgody na przetrzymywanie leczonych zwierząt dzikich, natomiast w przypadku Powiatowego Inspektoratu Weterynarii zezwolenia na transport zwierząt dzikich.

Jednocześnie informuję, że w obowiązujących ustawach nie ma uregulowań dotyczących sposobów postępowania ze zwierzętami rannymi. Nie wskazuje się również organów odpowiedzialnych za udzielanie pomocy zwierzętom wolno żyjącym. Nigdzie też nie ma zapisów, że opieka nad zwierzętami wolno żyjącymi i ich leczenie na koszt samorządu należy do zadań własnych gminy.

Zgodnie z art. 5 pkt 13 ustawy o ochronie przyrody „miejscem, w którym jest prowadzone leczenie i rehabilitacja zwierząt dziko występujących, wymagających okresowej opieki człowieka jest ośrodek rehabilitacji zwierząt. Ponadto art. 76 ust. 3 tej samej ustawy reguluje sprawy dotyczące finansowania tych ośrodków. „Regionalny dyrektor ochrony środowiska może dofinansowywać z własnych środków budżetowych leczenie i rehabilitację zwierząt w ośrodkach”.

Aktualny stan prawny wskazuje, że leczenie zwierząt wolno żyjących nie jest zadaniem własnym gminy, co czyni Pani dotychczasowe przekonanie błędnym, a zostało to utrwalone w orzecznictwie Wojewódzkich Sądów Administracyjnych. O tym, że zapewnienie takiej opieki nie należy do zadań gminy potwierdzają również sądy rozpatrujące spory pomiędzy gminami a właścicielem zwierząt dzikich tj. Skarbem Państwa (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 10 kwietnia 2013 r. I A Ca 26/13). Podobnie Naczelny Sąd Administracyjny, rozpatrując sprawę z zakresu postępowania z dzikimi zwierzętami, uznał, że stanowią one zadanie z zakresu administracji rządowej (wyrok NSA z 15.06.2016 r., sygn. II GSK 2198/14). Stąd współdziałanie Miasta z Wojewodą Zachodniopomorskim w Szczecinie. Dlatego też organizowane przez uprawnione podmioty interwencje do zwierząt dzikich, uległym wypadkom, drogowym, ich transport lub uwalnianie z pułapek wspierane są przez Miasto w celu zachowania i utrzymania stabilności ekosystemu zwierząt w regionie.

Obecnie w Mieście odbywa się to we współdziałaniu z Fundacją „LARUS”, z którą Gmina Miasto Koszalin zawarła umowę w dniu 22 lipca 2020 r. Określono w niej szczegółowe zadania i zasady ich realizacji, w tym sposób postępowania ze zwierzętami schwytanymi, rannymi, osłabionymi lub agresywnymi. Gmina tworzy sprzyjające warunki, a opiekę nad zwierzętami dzikimi sprawuje organizacja, przy współpracy z wybranym przez siebie lekarzem weterynarii. Nadzór merytoryczny nad działaniami tej organizacji sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Koszalinie. Zwierzęta objęte ochroną gatunkową do których wykonywane są akcje ratunkowe w Koszalinie wymieniono w załączniku nr 1 oraz nr 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U z 2016 r., poz. 2183 ze zm.).

Jeśli chodzi o dziki informuję, że w Polsce od 2017 roku nie podlegają one ochronie sezonowej, są gatunkiem inwazyjnym zagrażającym różnorodności biologicznej i podobnie jak gołąb miejski zalicza się je do gatunków najmniejszej troski. W związku z zagrożeniem rozprzestrzeniania się w kraju choroby ASF nie zaleca się również dotykania znalezionych padłych lub rannych dzików. Natomiast użyteczność gołębi miejskich dla systemu, w którym funkcjonują jest stosunkowo niska w porównaniu z jastrzębiem, sową, bocianem, łabędziem czy też kaczką krzyżówką. Miasto nie prowadzi czynnych zabiegów ochronnych dla gołębi miejskich. Zadanie to mogą realizować organizacje, które zechcą udzielać takiej pomocy. Poprzez dużą dominację gołębi w środowisku, ich zdolności adaptacyjne do otoczenia oraz pospolitość występowania w Mieście i okolicy, ptaki te oraz ich potomstwo mają zapewnione przetrwanie.

Natomiast jeśli chodzi o dziki, to z informacji uzyskanej od Polskiego Związku Łowieckiego wynika, że nie odnotowuje się spadku liczebności do poziomu stwarzającego zagrożenie dla przetrwania dzików. O wielkości populacji dzików decyduje Polski Związek Łowiecki. Nie ma też wątpliwości, że jedną ze szkodliwych działań człowieka są obserwowane w naturze sytuacje wypadków drogowych z udziałem zwierząt, z pośród których część z nich nie przetrwa, a część ulegnie kalectwu. Jest to selekcja naturalna wymuszona postępowaniem cywilizacyjnym, która w żaden sposób nie zakłóca funkcjonowania chronionych czy niechronionych gatunków zwierząt wolno żyjących. Wypadki drogowe z udziałem zwierząt nie doprowadzają do zmian wyrządzających istotne szkody dla środowiska lub miejskiego ekosystemu. W ramach zrównoważonego użytkowania zasobami ochrony przyrody Miasto realizuje zadania administracji rządowej w zakresie łowiectwa, jako zadania zlecone. W tym obszarze Miasto współdziała z Polskim Związkiem Łowieckim przy wydawaniu decyzji administracyjnych o odłowie dzików lub odłowie z uśmierceniem.

Miasto podejmuje również interwencje w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia mieszkańców, a także w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt. Zauważone na terenie Koszalina przypadki pojawiania się zabłąkanych zwierząt wolno żyjących, potrąconych w wypadkach komunikacyjnych lub uwięzionych w pułapkach mieszkańcy Koszalina powinni zgłaszać: dyżurnemu Straży Miejskiej w Koszalinie (tel. 94-346-09-67 lub 986), albo dyżurnemu Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie (tel. alarmowy 997). Wyłącznie te podmioty są uprawnione do zlecenia interwencji pracownikom Fundacji „LARUS”, która posiada upoważnienie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska do chwytania na terenach zabudowanych zabłąkanych zwierząt i przemieszczania ich do miejsc regularnego przebywania. Należy przy tym zaznaczyć, że zgłoszenia osób występujących w obronie zwierząt kierowane bezpośrednio na telefony Fundacji, nie będą przez członków fundacji podejmowane, ani finansowane przez Miasto. Przy okazji przypominam również, że zwierząt wolno żyjących tzw. dzikich nie przyjmuje się do Schroniska dla bezdomnych zwierząt „Leśny Zakątek” przy ulicy Mieszka I 55 w Koszalinie.

W przypadku gdy ilość przyjętych interwencji do zwierząt przekroczy w miesięcznym okresie rozliczeniowym określoną liczbę, wówczas zaprzestaje się wykonywania interwencji do gołębi miejskich bo pierwszeństwo i priorytet mają interwencje do gatunków zwierząt i ptaków chronionych. Są to uwarunkowania wynikające z utrzymania i zachowania dyscypliny finansów publicznych i przeznaczonych na ten cel środków finansowych w budżecie Miasta Koszalina.

Biorąc pod uwagę ograniczenia wynikające z potrzeb ochrony przyrody z zakresu opieki nad zwierzętami dzikimi, przyjęcie przedstawionych rozwiązań jest zgodne z przepisami prawa, a przyjęty sposób postępowania ze zwierzętami wolno żyjącymi uzasadniony i zaakceptowany w 2019 roku przez

kontrolerów Najwyższej Izby Kontroli w Szczecinie. Procedowany obecnie w parlamencie krajowym projekt nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt nie przewiduje zmian w zakresie zapewniania opieki weterynaryjnej zwierzętom wolno żyjącym.

*Prezydent Miasta
Piotr Jedliński*